

Hebreos

Ti Diose ic'opoj ta sventa ti Snich'one

¹ Ti ta vo'nee, ep ta velta, ep ta tos, ti c'u s'elan ic'opoj ti Dios ta stojol ti jmolmuc'totique ta sventa ti j'alc'opetique. ² Avi tana un, ti slajebtic xa batel c'ac'ale, ic'opoj ta jtojoltic ta sventa ti Snich'one. Ti Diose laj spas scotol ti c'usi oy x'ayane ta sventa ti Snich'on taje. Ja' jech xtoc tey laj yac'be yich' scotol. ³ Tey oy xjobin yutsilal ti Dios ta stojole. Ja' jech xtoc ja' stalel stuc ti Dios ti tey oy ta stojole. Ja' jech xtoc ta sventa stsatsal sc'op stuc sbainoj scotol ti c'usi oy x'ayane. Ti c'alal laj stub ti jmultique, ts'acal to un, tey bat chotluc ta xocon sbats'i c'ob ti Dios ti tey oy ta vinajele.

Ti Snich'on Diose ja' más cajal, ja' mu sta ti ángeletique

⁴ Ti Snich'on Diose ja' más cajal. Ja' mu sta ti ángeletique. Yu'un ti stuque ja' i'ac'bat tsots yabtel. Ja' mu sta ti ángeletique. ⁵ Yu'un ti Diose mi ja'uc jbeluc laj yalbe ti ángeletic ti ja' Snich'one. Yan ti Snich'one jech laj yalbe: Vo'ot ti Jnich'onote, cac'ojbot acuxlejal avi tana li'e, x'utat. Mu jechuc laj yalbe ti ángeletique. Yan ti Snich'one, jech laj yalbe sc'oplal: Vu'un ti Totilune, ja' jech ti stuque ja' Jnich'on, xi. Pero ti Diose mu jechuc laj yalbe ti ángeletique. ⁶ Pero ti Diose ti c'alal laj stac talel

li' ta sba banomil ti jun no'ox Snich'one, jech laj yalbe sc'oplal:

Scotol ti caj'ángeltaque, ac'o yich'ic ta muc' ti Jnich'one,

xi. ⁷ Yan ti ángeletique jech i'albat sc'oplalic yu'un ti Diose:

Co'ol s'elan ic' spasoj ti yaj'ángeltaque, ja' ti yajtuneltac xtoque co'ol s'elan jech chac c'u cha'al leb c'oc',

xi. ⁸ Yan ti Snich'one jech i'albat sc'oplal:

Ch'ul Dios, sbatel osil ta xapas mantal.

Tuc' ta xavertainvan.

⁹ Yu'un laj acrontain ti chopole, ja' laj ac'an ti leque.

Jech o xal un, ti Dios avu'une laj yac'bot más ti smuyubajel avo'ntone, ja' mu sta ti achi'iltaque,

xi. ¹⁰ Jech ta xal xtoc:

Ti vo'ote, Cajval, vo'ot ta aventa ti lic meltsajuc talel ti banomile.

Ja' jech xtoc yu'un ta ac'ob laj ameltsan ti vinajele.

¹¹ Ti c'usitic apasoje ta xlaj sc'oplalic.

Yan ti vo'ote, sbatel osil ta xacom o.

Ti c'usitic apasoje ta xlajic jech chac c'u cha'al ti c'u'ile.

¹² Tey ta xapac jech chac c'u ti c'u'ile.

Yu'un jeltabil ta xc'otic jech chac c'u cha'al ti c'u'ile.

Yan ti vo'ote ataoj o avav sbatel osil.

Yu'un mu'yuc slajeb ti acuxlejale,

xi. ¹³ Ti Diose jech ono'ox yalojbe ti Snich'one:

La' chotlan ta jbats'i c'ob, ja' to mi laj cac' ta avoc
 ta ac'ob ti avajcrontae,
 x'ute. Taje, mi junuc ángeletic ti jech i'albatic
 yu'un ti Diose. ¹⁴ Scotol ti ángeletique ja'
 ch'ulelaletic ti ochemic ta yajtuneltac ti Diose.
 Yu'un tacbilic batel ta scoltael ti buch'utic albil
 sc'oplalic ta staic ti scolelique.

2

Mu me jbjatic ti coltaele

¹ Ja' yu'un un, tsotsuc me sc'oplal, la' jts'etan
 jchiquintic ta ya'yiel ti c'usi laj xa ca'itique, yo'
 jech mu xquictatic comel ti lequil bee. ² Ti mantal
 ti laj yalic ti ángeletic ta vo'nee, ivinaj ti ja' melel
 ono'oxe. Ja' yu'un un, ti buch'utic laj sbajique, ti
 ja' no'ox laj sa' ti smulique, loc' ta sa'el yu'un
 ti jech laj yich'ic ti tsots castigoe. ³ Ja' yu'un un,
 ¿c'usi ta utel yo' ta jpoj jbatic ti mi mu jtuc'ulantic
 lec ti muc'ul coltaele ti c'alal ja' ba'yel laj yal
 stuc ti Cajvaltique? Ja' jech xtoc ti buch'utic laj
 ya'iique, laj yilic ti ja' melele. Ts'acal to un, xi
 laj sjelubtasbotic talel. ⁴ Ma'uc no'ox taje. Yu'un
 ja' stuc ti Diose laj svinajes ti ja' sc'op stuque.
 Yu'un tey ivinaj ti smuc'ul stsatsal yutsilal ti Dios
 yu'unique. Ja' jech xtoc yalel toyol i'ac'bat sbijilic
 yu'un ti Ch'ul Espíritue jech chac c'u cha'al ta
 sc'an ti Diose.

Ti Jesucristoe co'ol s'elan ic'ot jech chac c'u cha'al ti schi'iltaque

⁵ Ti Diose ma'uc laj yac'be sventain ti ángeletic
 ti ach' banomil ti ta xcalcutic sc'oplale. ⁶ Yu'un

oy bu ts'ibabil ta ch'ul c'op ti oy buch'u jech laj yalbe ti Diose:

¿C'u yutsil ti vinique ti mu xch'ay ta avo'ntone, Dios?

¿C'u cha'al ti batem avo'nton yu'un ti vinique ti c'alal sna' xchame?

⁷ Ac'o mi oy bu jech sjalil ti peq'uel c'ot sc'oplal ti vinique,

ti más cajal sc'oplal ti ángeletique, pero laj ono'ox avac' ta ich'el ta muc'.

Laj avac'be slequilal.

Laj avac'be yabtel ta sbainel scotol ti c'usi apasoje.

⁸ Yu'un tey laj avac'be ta yoc ta sc'ob scotol, xi.

Jech o xal un, ti jech ac'batem scotol ta yoc ta sc'ob ti vinique, jech o xal un, ti Diose mu'yuc c'usi laj yicta ti mu ventainbiluc icom yu'un ti vinique. Manchuc mi jech ac'batem ta yoc ta sc'ob scotol, pero mu to ta xquiltic mi tey ta xcom o ta yoc ta sc'ob scotol ti c'ustic oye. ⁹ Pero ta xquiltic ti Jesuse, ti jech sjalil ipec'tsanat sc'oplal yu'un ti Diose, ti ja' más cajal sc'oplal icom ti ángeletique. Yu'un ti jech oy sc'uxul yo'nton ti Diose, laj sc'an ti ac'o chamuc ta sventa scotol cristianoetic. Avi tana xtoc un, tey xa ich'bil ta muc'. Tey xa ac'bil slequilal yutsilal ta sventa ti laj yich' svocol c'alal cham ilaje.

¹⁰ Scotol ti c'usitic oye, ja' yu'un ti Diose, yu'un ja' stuc laj smeltsan. Yu'un laj sc'an ti Diose ti ta xac'be slequilal scotol ti snich'nabe. Jech o xal un, ti Diose laj yac'be yich' svocol ti Jesucristoe. Yu'un ti jech laj yich' ti svocole, ja' ic'ot ta lequil

Jcoltavanej yu'unic ti snich'nabe. ¹¹ Ti buch'utic lecubtasbilitique schi'uc ti Jlecubtasvaneje, jun ti Totil yu'unique. Jech o xal un, ti Snich'on Diose mu xq'uexav ti ta sbisotic ta yermanoe. ¹² Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta ch'ul c'ope:

Ta xcalbe ya'iic ac'oplal ti quermanotaque.

Ja' jech xtoc tey oyun ta o'lol ti bu tsobolique, ta
jq'uejintabot q'uejojetic,

xi. ¹³ Jech laj yal xtoc:

Ja' Jpjobbail ti Diose,

xi. Jech laj yal yan velta xtoc:

Li' oyun schi'uc ti nich'nabiletic ti ja' laj yac'bun
ti Diose,

xi. ¹⁴ Ti vo'otic snich'nabotic ti Diose oy jbec'taltic, jch'ich'eltic. Ja' jech ti Jesús equé laj yich' talel sbec'tal jech chac c'u cha'al cristiano, yo' jech xu' ta xcham. Yu'un ja' to jech xu' ta slilinbe yabtel ti buch'u oy stsatsal ti ta xijchamotic yu'une, ja' ti pucuje. ¹⁵ Ti jech icham ti Jesuse, ja' tal spatbe yo'ntonic ti buch'utic ti c'u sjalil li' cuxulique ti ja' no'ox mosovinbilitic ta xi'el ti ta xchamique. ¹⁶ Melel, ma'uc tal scolta ti ángeletique. Yu'un ja' tal scolta snitilultac ti Abrahame. ¹⁷ Yo' jech ta xc'ot ta pasel, jech o xal un, tsots sc'oplal ti co'ol s'elan ic'ot jech chac c'u cha'al ti yermanotaque, yo' jech ic'ot ta banquial pale yu'unic ta stojol ti Diose, ti oy slequil sc'uxul yo'ntone. Jech xu' ta xch'aybe smul ti cristianoetic ta sventa ti jech laj yac' sba ta milele. ¹⁸ Ti jech laj ya'i ti sujele, ti vocole, jech o xal un, ti Jesuse xu' ta scolta ti buch'u ta xa'i ti sujele, ti vocole.

3

Ti Jesuse ja' más tsots yabtel yich'oj, ja' mu sta ti Moisesese

¹ Ja' yu'un un, Quermanotac, ti lecubtasbiloxuque, ti ic'biloxuc yu'un ti Dios yo' jech ta xac'otic ta yu'untaque, tuc'ulanic lec ti Cristo Jesuse, ti ja' jcholc'ope, ti ja' banquialal pale yu'un ti c'usi jch'unojtique. ² Ti Jesuse jun yo'nton ta stojol ti Diose, ja' ti Buch'u i'ac'bat ti yabtel yo' jech i'och ta banquialal palee jech chac c'u cha'al ti Moisesese jun yo'nton laj sventainbe scotol sna ti Diose. ³ Ja' yu'un un, ti Jesuse ja'uc ti más to ich'biluc ta muq'ue. Ja' me yamaluc sc'oplal ti Moisesese. Yu'un ti jun jmeltsanej nae ja' más ich'bil ta muc'. Yan ti nae yamal sc'oplal. ⁴ Yu'un ti jujubej nae, sc'an ti oy buch'u ta smeltsan. Ja' no'ox jech xtoc, scotol ti c'usitic oye, ja' laj xa smeltsan ti Diose. ⁵ Ja' jech ti Moisesese, lequil jtunel laj sventainbe scotol sna ti Diose. Ti jech itun taje, ja' ti ta sc'aj'albe sc'oplal ti c'usi ts'acal to ta xal ti Diose. ⁶ Pero ti Cristoe, lequil Nich'onil laj sventainbe sna ti Diose. Ti sna taje, ja' ti vo'otique mi jun co'ntontic oe, mi mu xijchibaje, mi xijmuyubaj no'ox ta smalael ti c'usi jmalaojtique.

Ti scuxobil yo'ntonic ti snich'nab Diose

⁷ Jech o xal un, sc'an ta xats'etan achiquinic ta ya'yiel ti c'usi ta xal ti Ch'ul Espíritu ti ts'ibabil ta sc'op Diose:

Ti mi vo'oxuc ta xava'iic ti c'usi ta xal ti Dios avi tana lie,

⁸ mu xayijubtas avo'ntonic jech chac c'u cha'al
laj spasic ti amolmuc'totic ta vo'nee,

ti ja' no'ox lic sc'ac'al yo'ntonique,

ti laj sq'uelbeic yo'nton ti Dios ta xocol banomile.

⁹ Yu'un jech laj yal ti Diose: “Tey laj sq'uelbeicun
co'nton ti amolmuc'totic ta vo'nee,

ac'o mi cha'vinic jabil tey laj yilic ti c'usi laj jpase.

¹⁰ Jech o xal un, tey li'ilin yu'un ti cristianoetic
taje.

Jech laj cal: Tey ono'ox ch'acal ti yo'ntonic ta
xanavique.

Mu sc'an stamic ti jbee.

¹¹ Jech o xal un, li'ilin yu'unic.

Ja' jech xtoc laj cac' que ti mu xchi'inicun ta cux
o'ntone”,

xi ti Diose, xi ti Ch'ul Espiritue.

¹² Quermanotac, q'uelo me abaic ti mu me
buch'u junucal avu'unic ti toj chopol yo'nton ti
ta xch'ac sbaic ta stojol ti cuxul Diose ta scoj
ti mu xch'une. ¹³ Ja' tsc'an ti ta xatsatsubtasbe

aba avo'ntonic ta jujun tal ti jujun c'ac'ale yo'
to yorail avi li'e. Ja' jech ta sc'an taje, yo'
jech mu'yuc buch'u junucal avu'unic ta xlajic
ta lo'lael yu'un ti mulile, ti tey xlic ti sc'ac'al
yo'ntonique. ¹⁴ Yan ti mi staoj yav jpatoj

co'ntontic xijcham xijlaje jech chac c'u cha'al ta
sliquebale, jech o xal umbi, ta xij'ac'batotic jech
chac c'u cha'al laj yich' ti Cristoe.

¹⁵ Jech o xal jech ta xal ti Ch'ul Espiritue:

Ti mi vo'oxuc ta xava'iic ti c'usi ta xal ti Dios avi
tana li'e,

mu xayijubtas avo'ntonic jech chac c'u cha'al
laj spasic ti amolmuc'totic ta vo'nee ti ja'
no'ox lic sc'ac'al yo'ntonique,

xi. ¹⁶ ¿Buch'u sc'oplalic xcaltic ya'yel taje ti laj
ya'iic ti sc'opojel Diose, ti ts'acal to lic sc'ac'al
yo'ntonique? Ja'ic ti buch'utic iloq'uesatic tael
yu'un ti Moisés ta Egipto banomile. ¹⁷ ¿Buch'u
sc'oplalic xcaltic ya'yel taje ti ilinem ti Dios ta
stojolic cha'vinic jabile? Ja'ic ti buch'utic laj sa'ic
ti smulique. Ja' yu'un un, tey chamic ta xocol
banomil. ¹⁸ ¿Buch'u sc'oplalic ti i'albatic yu'un
ti Diose ti mu x'ochic ta cux o'nton schi'uque?
Ja'ic ti buch'utic laj stoy sbaique. ¹⁹ Ta xquiltic
xtoc un ti mu'yuc x'ochic ta cux o'ntonale, yu'un
mu'yuc laj xch'unic ti Diose.

4

¹ Ti jech to albil sc'oplal ti xu' to chbat jcux
co'ntontic schi'uc ti Diose, tsc'an ti ac'o jq'uel
jbatique, naca mi oyuc jlom avu'unic ti mu
x'ochic batele. ² Yu'un ti vo'otic xtoque laj
quich'tic albel ti colebal ach' c'ope jech chac c'u
cha'al ti stuquique. Pero ti stuquique mu'yuc
c'usi bal o laj ya'iic ti jech laj yich'ic albel ti
ch'ul c'op taje. Yu'un mu laj xch'unic ti c'usi laj
ya'iiique. ³ Yan ti vo'otic ti jch'unojtic ti colebale,
ja' ono'ox ta xij'och ta cuxob o'ntonal taje. Jech
i'albat sc'oplalic yu'un ti Dios ta xava'iic une:

Li'ilin yu'unic ti amolmuc'totique.

Jech o xal laj cac' que ti mu xchi'inicun ta cux
o'ntone,

xi. Ac'o mi jech laj yal ti Diose, pero tsutsem
xa yu'un ti yabtele, yo' xu' ta xij'och ta cuxob

o'ntonal ti c'alal lic smeltsan ti banomile. ⁴ Yu'un oy bu jech ta xal ti ta ch'ul c'ope:

Ta yucubal c'ac'al laj xcux ti Dios yu'un scotol ti yabtele,

xi. ⁵ Ac'o mi jech chapajem yu'un ti Diose, pero jech laj yal xtoc ta sch'ul c'op:

Mu xischi'inicun ta cux o'nton,

xi. ⁶ Pero oy to jlom ti xu' to ta x'ochic batel ta cuxob o'ntonale. Yan ti buch'utic ba'yel laj ya'iic ti colebal c'ope, mu'yuc x'ochic batel, ja' ti laj sbajique. ⁷ Jech o xal ti Dios une, laj st'uj yan c'ac'al yo' xu' ta xij'och ta cuxob o'ntonale. Ja' ti c'ac'al avi li' tana une. Yu'un ti Diose, ta sjalil to un, jech lic sc'oponotic ta sventa ti Davide, ti jech ta xal ta ch'ul c'op ti calojboxuc ono'oxe:

Ti mi vo'oxuc ta xava'iic ti c'usi ta xal ti Dios avi tana li'e, mu xayijubtas avo'ntonic,

xi. ⁸ Yan ti ja'uc ti Josué ti laj yac'be scuxob o'nton ti j'israeletique, mi ja'uc laj yal ti Dios ti oy to yan c'ac'al ti xie. ⁹ Ja' yu'un un, oy to ti lequil cuxob o'ntonal yu'un ti snich'nabtac Diose.

¹⁰ Yu'un ti buch'u ta x'och ta cux o'nton schi'uc ti Diose, ta xa xcux yo'nton yu'un ti yabtele jech chac c'u cha'al ti Diose ti laj xcux yo'nton yu'un ti yabtele. ¹¹ Jech o xal un cha'e, la' cac'betic yipal yo' jech xu' ta xij'och ta cuxob o'ntonal taje, naca mi oy jlomuc ja' ta xchanbeic yo'ntonic ti buch'utic mu'yuc laj xch'unique.

¹² Yu'un ti sc'op Diose, cuxul, oy stsatsal. Más jich'il ti sni'e, ja' mu sta ti c'usuc no'ox espadail ti cha'jot yee. Yu'un ti sc'op Diose ta xc'ot c'alal to yut co'ntontic, ta sjunul jch'ich'eltic. Ta svinajes talel ti c'usi ta snopilan ta xalolan ti yut

o'ntonale. ¹³ Ti c'usi pasbil yu'un ti Diose, mu stac' snac' sbaic ta stojol. Yu'un jamal scotol ta sba ta sat ti Buch'u ta xich' quetique.

Ti Jesuse ja' ti muc'ul banquial palee

¹⁴ Ti Snich'on Diose, ja' ti Jesuse, ja' ti muc' ta banquial pale cu'untique ti i'och xa batel ta stojol ti Diose. Jech o xal un, junuc co'ntontic ta xch'unel ti c'usi jch'unojtique. ¹⁵ Yu'un ti banquial pale cu'untique xu' xc'uxubaj yo'nton yu'un ti jvocoltic ti jech mu'yuc quiptique. Yu'un ti stuque, ep ta tos laj ya'i sujel, laj ya'i vocol jech chac c'u cha'al ti vo'otic ta xca'itique. Ja' no'ox ti stuque mu'yuc laj sta ti smule. ¹⁶ Jech o xal un, sjunuluc me co'ntontic nopajcutic batel ta stojol ti jc'uxubinvaney Diose, yo' jech ta xc'uxubaj yo'nton cu'untic, yo' jech ta yutsilal yo'nton ta xiscoltaotic ti c'alal yorail ta xtun cu'untic ti coltaele.

5

¹ Ti jujun banquial palee ja' t'ujbilic loq'uel ta stojol ti viniquetique. Ja' jech xtoc va'anbilic ta j'et'esejc'op yu'un ti cristianoetic ta stojol ti Diose. Ja' jech xtoc ja'ic ta sjelubtasic matanal schi'uc ti c'usitic milbil ti ja' sventa stojol smulic ti cristianoetique. ² Ti jech ta xa'i svocol stuc ti jech cristiano ti banquial palee, jech o xal un, xu' ta xc'uxubaj yo'nton yu'un ti buch'u mu sna'ic ti c'usi lec ta pasele, schi'uc ti ch'ayemic ta bee. ³ Yu'un ti jech cristiano ti stuque, jech o xal un, tsots sc'oplal ta xac' stojol smul stuc ta stojol ti

Diose jech chac c'u cha'al ta xet'esbe stojol smulic ti cristianoetique.

⁴ Mu'yuc buch'u junucal xu' ta x'och ta banquikal pale ta smantal no'ox stuc. Yu'un ja' Dios stuc ta x'ic'van yo' jech ta xac'be yich' ti lequil abtele jech chac c'u cha'al i'ic'at ti Aarone. ⁵ Ja' jech ic'ot ta pasel ta stojol ti Cristoe. Mu yu'unuc laj spas sba ta mantal stuc ti jech i'och ta banquikal palee. Yu'un ja' i'ic'at yu'un ti Diose ti jech i'ac'bat ti lequil abtele jech chac c'u cha'al i'albat yu'un ti Stote:

Vo'ot ti Jnich'onote, yu'un cac'objot acuxlejal avi tana li'e,
x'utat. ⁶ Yu'un oy bu ts'ibabil ta ch'ul c'op ti jech i'albat xtoc yu'un ti Stote:

Ti vo'ote, banquikal paleot sbatel osil ti co'ol s'elan avabtel schi'uc ti Melquisedeque,
x'utat. ⁷ C'alal ay cuxiuc li' ta sba banomil ti Cristoe, tsots xvocolet ic'opoj, ep laj smal ya'lel sat ta stojol ti Diose, ja' ti Buch'u oy stsatsal stuc ta xpojat ti c'alal ta xchame. Jech o xal un, i'a'ibat sc'op yu'un ti Diose ti jech yo'ntone. ⁸ Ac'o mi Nich'onil ti Cristoe, pero tey laj ya'i ta spasel ti c'usi tsc'an ti Dios ta sventa ti svocol laj yich'e. ⁹ C'alal jech laj spas scotol ti c'usi tsc'an ti Diose, ja' ic'ot ta lequil Jcoltavanej yu'unic sbatel osil ti buch'utic ta xch'unique. ¹⁰ Yu'un ja' iva'anat ta banquikal pale yu'un ti Diose ti co'ol s'elan yabtel schi'uc ti Melquisedeque.

Xi'bal sba ti chibajel ta xch'unel ti Cajvaltique

¹¹ Ac'o mi oy to ep ti c'usi ta jc'an ta xcalcutic ava'iic sc'oplal ti banquialal pale taje, pero toj vol ta a'yibel smelol, ja' ti mu xac'an xava'iique. ¹² Ti jechuque, jchanubtasvanejoxuc xa. Yu'un vo'ne xa ach'unojic. Pero le' une, chu'il to avipanojic. Yu'un ta to xac'an ti ac'o avich'ic albel smelol ti sc'op Diose ti bu mu tsotsuc ta a'yibel ti smelole. Mu to xti' avu'unic ti yijil ve'lile. ¹³ Yu'un ti buch'u chu'il yipanoje co'ol s'elan olol to. Yu'un mu sna' st'ujel ti c'usi leque, ti c'usi chopole. ¹⁴ Yan ti buch'utic xti' yu'unic ti yijil ve'lile, ja'ic ti buch'utic ch'iemic xa ta stojol ti Diose, ti xtojobic lec ta st'ujel ti c'usi leque, ti c'usi chopole.

6

¹ Yo' jech ta xijch'iotique, la' cac'betic batel yipal un yo' jech ta x'ech' sc'oplal ti ja' no'ox ta xca'itic ti c'u s'elan lij'albat sc'oplal ti Cristo ta ba'yele. Ma'uc no'ox ta xcalbe jbatc ti ac'o yich' ictael ti chopol o'ntonale, schi'uc ti ta xijcham yu'un ti mu lecuc ta xich' pasele, schi'uc ti ac'o jch'untic ti Diose. ² Ma'uc no'ox ta xcalbe jbatc sc'oplal ti c'u s'elan lijchanubtasat yu'un ti ich'vo'e, schi'uc sc'oplal ti ta scajanel c'obil ta sjol ti jch'unolajeletique, schi'uc xtoc ti ta xcha'cuxiic ti animaetique, schi'uc xtoc ti castigo sbatel osile. ³ Mi jech tsc'an ti Diose, cac'tic batel persa ta ya'yiel más ti sc'op Diose.

⁴ Yu'un ti buch'utic laj xa staic ti saquilal osile, ti laj xa ya'ibeic smuil ti c'usi ta xac' ti Diose, ti yich'oj ti Ch'ul Espíritue, ⁵ ti laj ya'ibeic smuil ti lequil ach' c'op yu'un ti Diose, ti laj ya'ibeic

smuil xtoc ti smuc'ul stsatsal ti ach' banomil ti ta to xtale, ⁶ pero mi ta xchibaj yo'ntonic ta j'ech'el o ta xch'unel ti Cajvaltique, mu xa cha'bel stac' jeltabel ti yo'ntonic yan veltae. Yu'un co'ol to s'elan ti ta sjipanic ta cruz yan velta ti Snich'on Diose, ti ta xaq'uic ta labanel ta sba ta sat ti cristianoetique. ⁷ Ti stuquique co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti banomil ti lec ta xa'i ta xuch' ti vo' ti c'alal ta xtalolan jujun veltae. Ti banomil taje, ti mi lec ta xac'be sat sts'unobalic ti j'abteletique, ta melel umbi, ta x'acbat bendición yu'un ti Diose. ⁸ Yan ti mi ja' no'ox ch'ix, momol ta xaq'ue, mu'yuc c'usi stu o. Mu lecuc ta x'ilat yu'un ti Diose. Tey ta xich' chiq'uel ta c'oc'.

Ti jech jmalaojtíc ti oy c'usi ta xquich'tique, mu xchibaj co'ntontic.

⁹ Ac'o mi jech laj calcutic ava'iic, Quermanotac, yan ti vo'oxuque, jna'cutic lec ti mu jechuc avo'ntonique. Ta xavich'ic ti lequil bendición ti ta xlic talel ta stojol ti Jcoltavaneje. ¹⁰ Yu'un ti Diose oy stuq'uil yo'nton. Yu'un mu xch'ay ta yo'nton ti oy c'usi lec laj apasique. Ja' jech xtoc ta xavaq'uic ta ilel ti c'ux ta xava'iic ti Diose, ja' ti laj acoltaic ti jch'unolajeletique. Jech to yacal ta xapasic avi tana. ¹¹ Pero ta jc'ancutic ti jujunoxuque ti jechuc me staojuc yav avo'ntonic xacham xalajic ti c'ux ta xava'i abaique, yo' jech ta jbel sc'oplal ta xataic ti c'usi amalaojique. ¹² Pero mu jc'ancutic ti ta xach'ajubic ta bee. Ja' ta jc'ancutic ti ta xachanbeic yo'ntonic ti buch'utic xch'unojic ti ta ono'ox xc'ot ta pasel ti

ta xich'ic ti smotonic ti albilic yu'un ti Diose, ti mu xchibaj yo'ntonic ta smalaele.

¹³ Yu'un ti Diose, ti c'alal laj yalbe ti Abraham ti oy c'usi ta xac'bee, laj sva'an sba ta rextigo stuc. Yu'un mu'yuc xa buch'u yan más cajal ta sva'an ta rextigo. ¹⁴ Jech o xal jech laj yal:

Melel, ta xacac'bot ep bendición.

Ja' jech xtoc ta xacac'bot ep anitilultac, x'utat. ¹⁵ Ja' yu'un un, ti Abrahame tey sjunul yo'nton laj smala ti c'usi i'albate. Jech o xal un, tey laj yich' ti c'usi i'albat yu'un ti Diose. ¹⁶ C'alal oy c'usi ta sva'anic ta rextigo ti cristianoetique, ja' ta sva'anic ta rextigo ti c'usi ja' más cajal sc'oplal yu'unique. C'alal jech oy c'usi laj xa sva'anic ta rextigoe, ich'bil ta muc' ta xcom ti c'usi laj yalique. ¹⁷ Jech o xal un, ja' jech laj spas ti Diose. Laj yac' ye'. Laj sva'an sba stuc ta rextigo. Yu'un ta sc'an ta xac' iluc ta stojol ti buch'utic ta xich'ic ti matanal ti yaloj ono'oxe ti mu ja'uc juteb ta sjelta ti c'usi yaloj ti ta xaq'ue. ¹⁸ Ja' yu'un un, oy cha'tos ti mu stac' sjele, ja' ti mu sna' sjut c'op ti Diose. Ta sventa ti cha'bel taje, ja' ta xijyac'botic spatobil co'ntontic ti Diose. Jech o xal ti vo'otic ti laj xa jsa'tic ti jpojabbaitic ta stojole, jpatoj co'ntontic ta jtatic ti c'usi yaloj ono'ox ti Dios ti ta xaq'ue. ¹⁹ Ti jech jch'unojtique, ja' ta xac' jna'tic ta co'ntontic ti lec oyotic ta stojol ti Diose jech chac c'u cha'al ti lec cotel ti barco yu'un ti yiclebe. Ti quiclebtique tey ijelav ta pat cortina ti bu tsacal lec ta yut ch'ul templo yu'un ti Dios tey ta vinajele. ²⁰ Tey i'och batel ti Jesuse yo' jech ta sjambotic ti bee. Ja'

yu'un un, ti Jesuse tey i'och o ta banquialal palee co'ol s'elan schi'uc ti Melquisedeque.

7

Ti Jesuse banquialal pale co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti Melquisedeque

¹ Ti Melquisedec taje, ja' to ox ajvalil yu'un ti jteclum Saleme. Ja' jech xtoc ja' banquialal pale yu'un ti muc'ul Diose. C'alal isut talel ti Abraham ta pas leto ti laj stsal ti jayib ajvaliletique, ti Melquisedeque iloc' batel, ba snup ta be ti Abrahame. Tey laj yac'be bendición. ² Ja' jech ti Abrahame tey laj yac'be ti jujun lajlajuneb ti c'u yepal laj spas talel canal ta pas letoe. Ti biil Melquisedeque, ja' smelol ta xal lequil ajvalil, xi. Ti smelol ti jteclum Salem xtoque, ja' jun o'ntonal, xi. Ti jech ajvalil yu'un ti jteclum Saleme, ja' smelol ta xal ti jun yo'ntonic ti buch'utic sventainoje. ³ Ati Melquisedec taje, mu'yuc bejel ta vun sbi ti stote, ti sme'e, mi ja'uc ti smolmuc'totaque, mi ja'uc ti bu ivoc' talele, ti bu ichame. Ti jech taje, ja' svinajeb ti co'ol s'elan ti Snich'on Diose ti ja' pale sbatel osile.

⁴ Lec un cha'e, q'uelo avilic c'u s'elan smuc'ul ti Melquisedeque. Yu'un ti jmolmuc'totic Abrahame laj yac'be ti jujun lajlajuneb ti laj spojbe talel ti ajvaliletic ta pas letoe. ⁵ Ti paleetic ti ja'ic snitilultac ti Levie tsots sc'oplal ta sc'anbe jujun lajlajuneb scotol ti schi'il, xi i'albatic yu'un smantal ti Moise. Ja' jech ta sc'anbe taje, manchuc mi yuts' yalal, snitilultac ti Abrahame jech chac c'u cha'al ti stuquique. ⁶ Pero ti

Melquisedeque, manchuc mi ma'uc snitilul ti Levie, pero laj sc'anbe ti jujun lajlajuneb ti Abrahame, ja' ti buch'u albil yu'un ti Dios ti oy c'usi ta x'ac'bate. Ja' jech xtoc ti Melquisedeque laj yac'be bendición ti Abrahame. ⁷ Ja' yu'un xcaltic un, ti buch'u laj yac' ti bendicione ja' más cajal. Ja' mu sta ti buch'u laj yich'e. ⁸ Ti buch'utic ti li' oy ta jtojoltic ti ta xich'ic ti jujun lajlajuneb cu'untique, viniquetic no'ox ti sna' xchame. Yan ti Melquisedeque mu jechuc sc'oplal. Yu'un ta x'albat sc'oplal ti ts'ibabil ta sc'op Diose ti ja' jun ti staoj to yav cuxule. ⁹ Ti pale Levie schi'uc ti snitilultac ta paleal ti laj sc'anic ti jujun lajlajunebe, xu' ta xcaltic ti laj yaq'uic ec ti jujun lajlajuneb ta stojol ti Melquisedeque ti c'alal ja' laj yac' ti Abrahame. ¹⁰ Ja' jech ic'ot ta pasel, ja' ti tey to ox oy ta sbec'tal sch'ich'el snitilultac ti Abrahame. Ja' ti mu'yuc to ox voq'uemic ti c'alal laj snup sbaic ta be schi'uc ti Melquisedeque.

¹¹ Ti j'israelal cristianoetique laj yich'ic ti mantal ta sventa ti paleetic ti ja' snitilultac ti Levie, ti i'ayan talel ta stojol ti Aarone. Yan ti yu'unuc ta sventauc ti paleetic taje ti laj staic ti lecubtasele, ja' yu'un umbi, mu xa persauc ital yan pale ti co'ol s'elan ti Melquisedeque, ti ja' mu xco'olaj schi'uc ti Aarone. ¹² C'alal jech ijelta ti paleetique, ja' jech xtoc jelta ti mantal ti c'u s'elan ta xich' t'ujel ti palee. ¹³ Jech o xal un, ti Cajvaltique ti ta x'albat sc'oplal ti ta x'och ta banquial palee, ma'uc snitilul ti Levie, jvoc' o xa snitilul ti j'israeletic ti mu junuc ti ochemic ta paleale. ¹⁴ Yu'un vinajem lec sc'oplal ti Cajvaltuc Jesucristoe ti i'ayan talel ta stojol jun snitilul ti

Judae. Ti Moisesse mu'yuc laj yalbe sc'oplal ti tey ta xich' t'ujel jun pale ti ja' snitilul ti Judae.

¹⁵ Yu'un ja' to tey ivinaj lec ti c'u s'elan ta xich' t'ujel ti palee, ti c'alal ital ti Ach' palee ti co'ol s'elan schi'uc ti Melquisedeque. ¹⁶ Ti Ach' pale ti iva'ie, ma'uc ta sventa ti c'u s'elan ta xal ti mantal ti buch'u snitilul ta x'oché. Yu'un ja' no'ox i'och ta paleal ta sventa ti oy stsatsal scuxlejal ti mu sna' xlaje. ¹⁷ Yu'un jech i'albat yu'un Dios ti Cristoe:

Vo'ot paleot sbatel osil, co'ol s'elan avabtel jech chac c'u cha'al ti Melquisedeque,

x'utat. ¹⁸ Ja' yu'un un, tey ilaj sc'oplal ti vo'ne mantal ti ta xal ti c'u s'elan ta xich' va'anel ti paleetique. Yu'un yabtelic ti paleetique, mu'yuc yip, mu'yuc c'usi xu' yu'un. ¹⁹ Ja' jech xtoc ti smantal ti Moisesse, mu'yuc xlecubtasvan jutebuc. Avi tana li'e, oy xa jun sq'uexol ta jtojoltic ti ja' más lec patobil o'ntonale, ti ja' ta sventa xu' xijnopaj batel ta stojol ti Diose.

²⁰ Ti va'i s'elan taje, ja' laj sva'an sba stuc ta rextigo ti Diose. ²¹ Ti yan paleetique, mu'yuc buch'u laj sva'an sba ta rextigo ta stojolic ti jech i'ochic ta paleale. Yan ti c'alal i'och ta banquilal pale ti Cristoe, oy Buch'u laj sva'an sba ta rextigo. Yu'un jech i'albat ti ts'ibabil ta ch'ul c'ope:

Vo'ot paleot sbatel osil, ti co'ol s'elan avabtel jech chac c'u cha'al ti Melquisedeque.

Yu'un laj xa jva'an jba ta rextigo.

Mu jel ti jc'ope,

xi ti Cajvaltic Diose. ²² Jech o xal un, ti Jesuse com ta sba ti jun trate ti más leque, ti ja' mu sta ti ba'yele. ²³ Ti yan paleetique, ep laj ech'icuc,

ja' ti sna' xchamique. ²⁴ Yan ti Jesuse, ti jech mu sna' xchame, jech o xal ti yabtel ti jech banquihal palee, mu xu' ta xich' yan. ²⁵ Jech o xal un, xu' ta scolta sbatel osil ti buch'utic ta xnopajic batel ta stojol ti Dios ta sventa ti stuque. Yu'un cuxul sbatel osil, yo' jech ta sc'anbe vocol ti Dios ta stojolique.

²⁶ Ti Jesús taje, ja' ti banquihal pale ti ta xtun cu'untic ta jbel sc'oplale. Yu'un ti stuque, ch'ul vinic. Mu'yuc c'usi chopol ta snop. Mu'yuc mulil ta stojol. Mu xco'olaj yo'nton jech chac c'u cha'al ti jsa'muliletique. Ich'bil ta muc' ta stojol ti Diose ti tey ta vinajele. ²⁷ Yu'un mu xco'olaj schi'uc ti yan banquihal paleetique, ti jujun c'ac'al ta smilic xchiq'uic ti animaletic ta stojol Dios ta sventa ti smul stuquique schi'uc smulic ti cristianoetique. Ja'uc ti Jesuse, jun no'ox velta laj yac' stojol ti mulil ta sventa scotole c'alal laj yac' sba stuc ta mataninele. ²⁸ Yan ti smantal ti Moiseese, ta sva'anic ta banquihal pale viniquetic ti mu'yuc slequihal ti yo'ntonique. Ts'acal to un, ti Diose laj sva'an sba ta rextigo yo' jech ta x'och ta banquihal pale ti Snich'on ti oy o slequihal sbatel osile.

8

Ti Jesuse j'et'esejc'op yu'un ti ach' trate

¹ Ti c'usi más tsots sc'oplal ti ta xcalboxuc ava'iique, ja' ti tey xa chotol ti banquihal pale cu'untic ta sts'el sbats'i c'ob ti Dios ti oy ta vinajele. ² Tey ta xtun ta paleal tey ta bats'i templo ti pasbil yu'un ti Cajvaltic Diose, ti ma'uc

pasbil yu'un ti viniquetique. ³ Scotol ti banquihal paleetique ja' va'anbilic ta yet'esel, ta xchiq'uel smoton ti Diose. Ja' jech ti Jesuse, tsots sc'oplal ti oy c'usi ta xac' jelavele. ⁴ Yan ti li'uc ono'ox oy ta banomile, mi ja'uc ochem ta paleal ti jechuque. Yu'un oy to banquihal paleetic ti va'anbilic ta sjelubtasel matanal jech chac c'u cha'al ta xal smantal ti Moise. ⁵ Ti paleetic ti va'anbilic ta sventa smantal ti Moise, ti yabtel ti ta spasique ja' no'ox smelol svinajeb ti c'usitic oy ta vinajele. Jna'tic lec ti ja' no'ox svinajebe, yu'un jech ono'ox i'albat ti Moisés yu'un ti Diose ti c'alal lic smeltsan ti templo nucule: “Jech me xameltsan ti temploe co'ol s'elan jech chac c'u cha'al laj cac'bot avil tey ta vitse”, ti x'utate. ⁶ Pero ti banquihal pale cu'untique más to lec ti bu ta x'abteje. Yu'un ja' j'et'esejc'op yu'un ti ach' tratee. Yu'un tey albil sc'oplal ti oy c'usi más lec ta xac' ti Diose.

⁷ Yan ti lecuc itun ti ba'yel tratee, mu xa persauc ti ital yan ach' tratee. ⁸ Pero ti Diose laj yil ti mu'yuc ilecubtasatic ti cristianoetic yu'un ti ba'yel tratee. Yu'un ts'ibabil ta ch'ul c'op ti jech laj yal ti Cajvaltice Diose:

Oy bu ta xc'ot yorail ti ta jpas ach' trate schi'uc ti j'israelal cristianoetique schi'uc xtoc ti snitilultac ti Judae.

⁹ Ja' no'ox ti mu xa jechuc ta jpas ti tratee jech chac c'u cha'al laj jpas schi'uc ti smolmuc'totique,
ti c'alal laj jnitbe loq'uel talele sc'obic ta Egipto banomile.

Yu'un ti stuquique mu'yuc laj spasic ti jba'yel
tratee.

Jech o xal un, laj quicta comel.

¹⁰ C'alal ta xc'ot sc'ac'alil ti ta xcac'be ach' trate
ti j'israelex cristianoetique,

ja' jech chac c'u cha'al li'e.

Ta jtic'be ta sjolic ti jmantale.

Ta jts'ibabe ta yo'ntonic.

Jech o xal un, vu'unun ti Dios yu'unique.

Ja' jech xtoc ti stuquique, ja' calab jnich'nab.

¹¹ Jech o xal un, mu xa persauc oy buch'u ta
xchanubtas sbaic schi'ic ti schi'ile,

ti yermanoe, yo' jech ta sna'ic ti c'u j'elane.

Yu'un scotolic ta xiyojtiquinicun, c'alal ta biq'uit
ta muc'.

¹² Ta xcac'be perdón yu'un ti schopolalique.

Mi ja'uc ta jvules ta co'nton ti smulique,

xi ti Diose. ¹³ C'alal ta xalbe sc'oplal jun ach' trate

ti Diose, ja' xa laj yal ti ech' xa sc'oplal ti ba'yel

tratee. Ti c'usi ta xa xlaje, ti ta xa x'ech' batel ti
sc'oplale, yu'un ta xa xtub.

9

*Ti templo li' ta banomile schi'uc ti ch'ul templo
ta vinajele*

¹ Ti ba'yel tratee oy smantaliltac ti c'u s'elan ta
ich'el ta muc' ti Dios ta templo li' ta sba banomile.

² Ti temploe ja' jech s'elan laj yich meltsanel. Ti
ta sliquebale, tey oy ti ch'ul cuarto, ti bu oy ti
yavil cantilae schi'uc ti mexa ti ja' scajleb ti ch'ul
pane.

³ Ti ta spat ti schibal cortinae, tey oy ti
bats'i ch'ul cuarto. ⁴ Ti teye, tey oy jun altar ti
ja' oroe sventa xchic'obil ti pome. Tey oy xtoc

scaxail ti trate ti bonbil ta oro sbejele. Ti tey ta yut caxae, tey oy jun jarru ti ja' oroe, ti bu tiq'uil ti manae. Ja' jech xtoc tey tiq'uil ta caxa snabte' ti Aarón ti q'uelomaje. Tey tiq'uil xtoc ti cha'pech ton ti bu laj yich' ts'ibael ti tratee. ⁵ Ti ta sba ti caxae, tey oy va'ajtic chib sloc'obbail ángeletic ti ja' sq'uexol stuc ti Diose. Ti ángeletic taje tey smacoj ta xiq'uic ti bu ta xich' tael ti perdón yu'un smulic ti cristianoetique. Taje, tey to no'ox c'alal ta xcalcutic ava'i sc'oplal avi tanae.

⁶ Ti jech chapajem scotole, jech ti paleetique scotol c'ac'al ta x'ochilanic ti ta sliquebal ch'ul cuarto, yo' jech ta spasic ti yabtelic ta yich'el ta muc' ti Diose. ⁷ Yan ti ta scha'c'olale, ja' no'ox ta x'och batel jun velta ta jujun jabil ti banquialal palee. Ti c'alal ta x'och batele, tsots sc'oplal ta xich' ochel sch'ich'el ti animaletic ti ta xac' ta sventa stojol smul stuque schi'uc stojol smulic ti cristianoetique. ⁸ Ati jechuc yacaluc to ta xtun ti sliquebal cuarto yu'un ti temploe, ja' ta xac' ta na'el ti Ch'ul Espíritue ti macal to sbelal ti bats' ch'ul cuarto ti jechuque. ⁹ Scotol taje, oy c'usi ta xac' ta na'el avi c'ac'ale. Yu'un ti matanale, ti animaletic ti ta xich' ac'bel ta smoton ti Diose, mu xu' ta slecubtasbatic sjol yo'ntonic ti buch'u jech ta xich'ic ta muc' ti Diose. ¹⁰ Yu'un ja' no'ox sventa spat xocon. Yu'un ja' no'ox sc'oplal ve'liletic, uch'bolaletic, schi'uc ti c'u s'elan ta slecubtas sbaique. Yu'un mantal no'ox, ti oy stue ja' to mi laj yich' jeltael yu'un ti Diose.

¹¹ Avi tana un, ital xa ti Cristoe, ja' xa ti banquialal pale yu'un scotol ti c'usitic lec talem xae. Ti templo ti bu ta xtun ta paleal ti Cristoe,

jun yutsil, yu'un más lec. Yu'un ma'uc pasbil yu'un ti viniquetic li' ta sba banomile. ¹² Yu'un ti Cristoe i'och xa batel ti ta bats'i ch'ul cuartoe. Ti teye, ma'uc xa ta xac' sch'ich'el ti chivoetique, ti ch'in vacaxetique. Yu'un laj xa yac' ti sch'ich'el stuque. Ja' yu'un un, jun no'ox velta laj yac' comel ta sventa scotol. Tey laj sman ti jcoleltic sbatel osile. ¹³ Melel, ti sch'ich'el chivoetique, ti sch'ich'el vacaxetique, ti stanil ti me' ch'in vacax ti laj yich' chiq'uel ta altare, melel, oy stu ti laj yich' vijbel ta sbaic ti buch'utic oy smulique, yo' jech ta xlecub ti spat xoconique. ¹⁴ Ti mi ja' jech taje, ja' más to jelavem yip sch'ich'el ti Cristoe. Ta sventa ti coltabil yu'un ti Ch'ul Espíritu ti mu'yuc spajebe, ti Cristoe stuc laj yac' sba ta milel ta stojol ti Diose, ti ja' jun matanal ti mu'yuc yic'obale. Jech o xal ti sch'ich'ele ta xispoctic ti sbolil jol co'ntontique ti c'usi laj xa jpastic ti ja' no'ox ta xiyac'otic ta ch'ayeale, yo' jech xu' ta xcac' jbatc ta tunel yu'un ti cuxul Diose.

¹⁵ Jech o xal un, ti Jesucristoe ja' j'et'esejc'op yu'un ti ach' tratee, ja' ti rextomentoe. Ti jech icham ti Cristoe, ja' ta sventa ti laj staic perdón yu'un smulic ti cristianoetic ti laj staic c'alal tey to ox oyic ta stojol ti ba'yel tratee. Ja' jech xtoc yo' jech ti buch'utic ic'bilic yu'un ti Diose ta xich'ic ti rextomento sbatel osil ti jech ono'ox albilique. ¹⁶ Ti buch'u laj smeltsan svunal jun rextomento li' ta sba banomile, tsc'an ta xvinaj mi chamem xa ti buch'u laj smeltsane, yo' jech ta xlic abtejuc ti rextomentoe. ¹⁷ Yu'un ti rextomentoe mu to xu' xlic abtejuc c'alal mi cuxul to ti buch'u laj smeltsane, ja' no'ox mi chamem xa ti buch'u

laj smeltsanbe svunal ti rextomentoe. ¹⁸ Jech o xal un, ti ba'yel tratee tey lic abtejuc talel c'alal lic stunesic ch'ich' ti cristianoetique. ¹⁹ Jech o xal ti Moiesese laj yavta scotol ti mantaletic ta stojol scotol ti cristianoetique. Ts'acal to un, laj stsac tsajal tsots schi'uc jun sc'ob hisopo te'. Tey laj stsaj ochel ta sch'ich'el ti ch'in vacaxetique schi'uc sch'ich'el ti chivoetic ti capal ta vo'e. Tey lic svaj ta sba ti libro yu'un ti mantale schi'uc xtoc ta sba scotol ti cristianoetique. ²⁰ Ja' yu'un un, ti Moiesese jech laj yalbe ti cristianoetique: "Ti ch'ich' ti laj jtunes li'e, ja' svinajeb ti ilic xa abtejuc ti strate Dios ta atojolique", xi. ²¹ Ja' jech xtoc ti Moiesese lic svajbe ch'ich' ti temploe schi'uc scotol ti c'usitic tey ta xtun ta yute. ²² Ta xal ti mantale ti jutuc mu scotoluc ta xich' lecubtasel ta ch'ich'e. Yu'un mi mu'yuc ta xich' malel ti ch'ich'e, mu'yuc perdón yu'un ti mulile.

Ti jech laj yac' sba ta milel ti Cristoe, itub ti mulile

²³ Jech o xal un, tsots sc'oplal laj yich' lecubtasel ta ch'ich' scotol ti c'usitic ja' sloc'obbail ti c'usitic oy ta vinajele. Yan ti c'usitic oy ta vinajele, más to lec ch'ich' ta sc'an, ja' mu sta taje. ²⁴ Yu'un ti Cristoe ma'uc i'och batel ta templo ti meltsanbil yu'un ti cristianoetique, ti sloc'obbail no'ox ti bats'i ch'ul templo ti oy ta vinajele. Yu'un ja' i'och batel ta vinajel, ti tey laj sva'an sba ta stojol ti Dios ta jventatique. ²⁵ Ti j'israelal banquial paleetique ta x'och batel jujun jabil ta bats'i ch'ul cuarto ta yaq'uel ch'ich' ti ma'uc sch'ich'el stuque. Yan ti Cristoe mu

jayibuc velta laj yac' ti sch'ich'el stuque. ²⁶ Ati yu'unuc jechuque, ep ta velta laj yac' sba tael ta milel c'alal lic meltsajuc tael ti banomile. Pero le'e, ja' o ivul ta loq'uel ti Cristo ti c'alal slajebtic xa batel ti c'ac'ale, yo' jech jun no'ox velta ta xac' sba ta milel ta sventa scotole, yo' jech ta xch'ay ti mulile. ²⁷ Ti c'alal ta xijcham jcotoltique, jun no'ox velta. Ts'acal to un, ta xtal ti chapanele. ²⁸ Ja' jech ti Cristoe, jun no'ox velta i'ac'at ta milel yo' jech ta xch'aybe smul scotol. Ts'acal to xtoc un, ta xtal yac' sba ta ilel yan velta. Pero ma'uc ta xtal stub ti mulile. Ja' xa no'ox ta xtal scolta ti buch'utic smalaojique.

10

¹ Ti c'usi laj yac' ta na'el smantal ti Moisesse, ma'uc ti bats'i smelole, ja' svinajeb no'ox ti c'usitic lec ta xvul ta loq'uele. Jech o xal un, ti c'usi ta xac' ta na'el ti mantale, mu'yuc xu' yu'un ta slecubtasel ti buch'utic ta xnopajic ta stojol Dios ta sventa ti c'usi milbile, ti tey ono'ox ta xaq'uic jujun jabile. ² Ati yu'unuc ilecubtasaticuc yu'un ti c'usi ta xich' milel ta sventa ti mantale, mu xa xa'iic ti oy to ti smulic jechuque. Laj yictaic ti buch'u ta xaq'uic ti matanale. ³ Ti animaletic ti laj xchiq'uique, ja' no'ox ta xvulesbatic ta yo'ntonic jujun jabil ti oy smulique. ⁴ Yu'un ti sch'ich'el ti vacaxetique, ti chivoetique mi ja'uc xu' ta xtub yu'un ti mulile.

⁵ Jech o xal ti Cristoe, ti c'alal ta xa xtal ta banomile, jech laj yalbe ti Diose:
Mu xac'an ti matanale, ti animaletic ti ta xich'
chiq'uele.

Jech o xal laj avac'bun quich' jbec'tal.

⁶ Mu xmuyubajuc avo'nton yu'un ti chic'bil animaletic ti ja' amotone, mi ja'uc ti c'usi ta xich' milel yo' jech ta xtub ti mulile.

⁷ Jech o xal jech laj cal: "Li' oyune, yo' jech ta jpas ti c'usi oy ta avo'ntone, Dios, jech chac c'u cha'al ta xal ti jc'oplal ti ts'ibabil ta ach'ul c'ope",

xi ti Cristoe. ⁸ Ti Cristoe ba'yel laj yal ti mu xmuyubajuc yo'nton Dios yu'un ti animaletic ta xich' milele, ti ta xich' chiq'uele, ti ja' stojol sventa ta xtub ti mulile. ⁹ Ts'acal to un, jech laj yal: "Li' oyune, yo' jech ta jpas ti c'usi oy ta avo'ntone, Dios", xi. Ti jech taje, ja' ta xac' ta na'el ti ta stubbe sc'oplal ti animaletic ti ta xich' milele. Yu'un ja' ta x'och ta sq'uexol matanal ti stuque. ¹⁰ Ja' yu'un un, ti Diose laj xa slecubtasotic. Yu'un ti Jesucristoe laj spas ti c'usi oy ta yo'nton ti Diose c'alal jun no'ox velta laj yac' sba ta milel ta sventa scotole.

¹¹ Scotol ti j'israelal paleetique ja' yabtelinojic jujun c'ac'al ta yaq'uel ti jtostos no'ox animale-tique, ac'o mi mu xtub yu'un ti mulile. ¹² Pero ti Jesucristoe jtos no'ox laj yac' ti stojol mulil ti ta xtun sventa sbatel osile. Ts'acal to un, tey bat chotluc ta xocon sbats'i c'ob ti Diose. ¹³ Jech o xal tey smalaoj ti ta x'ac'bat ta yoc ta sc'ob ti yajcrontataque. ¹⁴ Yu'un ta jtos no'ox stojol mulil lec icom sbatel osil ti buch'utic ilecubtasatic yu'une. ¹⁵ Yu'un jech ta xac' ta na'el xtoc ti Ch'ul Esp'iritue. Yu'un jech laj yal ti ta sliquebale:

16 C'alal ta xc'ot sc'ac'alil ti ta xcac'be ach' trate
 ti j'israelal cristianoetique,
 ja' jech chac c'u cha'al li'e, xi ti Cajvaltic Diose.
 Ta jt'ic'be ta sjolic ti jmantale.
 Ta jts'ibabe ta yo'ntonic,
 xi. 17 Ts'acal to xtoc un, jech laj yal:
 Mi ja'uc ta jvules ta co'nton ti smulique, ti
 schopolalique,
 xi. 18 Ja' yu'un un, c'alal tub xa ti mulile, jech o
 xal un, laj sc'oplal ta yaq'uel stojol ti mulile.

Ta sc'an ti nopajcutic batel ta stojol ti Diose

19 Jech o xal un, Quermanotac, ta sventa ti
 laj xa smal sch'ich'el ti Jesucristoe, sjunuluc
 co'ntontic ochcutic batel ti ta bats'i ch'ul cuarto.
 20 Yu'un ti stuque laj xa sjam ta sbec'tal stuc ti
 cortinae. Jech o xal un, la' jtamtic ti ach' bee,
 ti ja' sbelal ti cuxlejale. 21 Yu'un ti Jesuse, ja' xa
 banquilal pale cu'untic ti ja' sventainojbe sna ti
 Diose, ja' ti yalab snich'nabe. 22 Jech o xal un,
 sjunuluc co'ntontic nopajcutic ta stojol ti Diose.
 J'ech'eluc la' jch'untic o. Yu'un lecubtasbil xa ti
 co'ntontic yu'une, yo' jech ta xca'itic ti mu'yuc
 xa ti jmultique. Ja' jech xtoc pocbilotic xa ta
 ch'ul vo'. 23 Jech o xal un, stajuc yav co'ntontic
 jmalatic ti oy c'usi ta xquich'tic ta sventa ti
 jch'unojtique. Mu me jyanijes jbatic. Yu'un ti
 Diose ta xc'ot ono'ox ta pasel yu'un ti strate ti
 yalojbotique. 24 La' me jnoptic lec c'u s'elan ta
 jcoltaan jbatic ta jujun tale, yo' jech c'ux ta xca'i
 jbatic, yo' ta jpastic ti c'usi leque. 25 Mu me
 jchanbetic yo'ntonic ti buch'utic mu xa xc'otic ta
 tsobobbail cu'untique. Yu'un ja' ta sc'an ti ac'o

jtsatsubtasbe jba co'ntontic ta jujun tale. Ja' lec ti jech ta jpastique, yu'un nopol xa talel ti sc'ac'alil ti ta xtal ti Cajvaltique.

²⁶ Yan ti mi yalel xa ta jsa' ti jmultic ti c'alal laj xa ca'itic ti melele, mu'yuc xa yan stojol ti mulile. ²⁷ Ja' xa no'ox cajal ta xcom ta jbatic ti tsots chapanele schi'uc ti c'oc' ti ta xtile, ti ja' smilobil ti yajcrontatac ti Diose. ²⁸ Quel avil, c'alal oy buch'u laj sbajbe smantal ti Moise, mu'yuc sc'uxul o'ntonal ta xich' milel c'alal ta sva'an sba chib oxib rextigoe. ²⁹ Ja' yu'un un, ¿c'u to s'elan castigo ta xich'ic xana' ti buch'utic ta sjubeic ta teq'uel Snich'on ti Diose, ti ta sbajbeic ti sch'ich'ele, ti chopol ta xc'opojic ta stojol ti Sch'ul Espíritu ti Diose ti c'alal ja' c'ux ta x'a'ivane? Ti ch'ich' taje, ja' ta xac' ta na'el ti lic abtejuc ti trate ti c'alal ja' jlecubtasvanej yu'unique. ³⁰ Jna'tic lec ti jech ta xal ti Cajvaltic Diose: “Vu'un jventainoj ta yac'bel castigo. Vu'un ta xcac'be stoj”, xi. Ja' jech xtoc jech laj yal: “Vu'un jbainoj ta xchapanel ti calab jnichnabe”, xi. ³¹ Jech o xal toj xi'bal sba ti mi ta xijbaj ta yoc ta sc'ob ti cuxul Diose.

³² Pero vuleso ta avo'ntonic ti c'u a'elanic ta vo'ne ti c'alal lic ava'iic talel ti lequil ach' c'ope. Yu'un ta smuc'ul avo'ntonic icuch avu'unic ti ep ta tos ti avocolique, ti muc' ta ilbajinele. ³³ Yu'un oy jlom avu'unic ti laj yich'ic utilanel ilbajinel ta satilale. Yu'un oy jlom avu'unic c'ux laj ava'iic ti c'alal laj avilic ti laj yich'ic svocolic ti yane. ³⁴ Ti vo'oxuque c'ux laj ava'iic ti buch'utic ochemic ta chuquele. Ja' jech xtoc xamuyubajic xa cuch avu'unic ti laj avich'ic pojbel ti c'usitic x'ayan avu'unique. Ja' ti laj ava'ic ti oy c'usi

más lec ta xa'ac'batic ti oy ta vinajel ti mu sna' xla j sbatel osile. ³⁵ Ja' yu'un un, mu me xchibaj avo'ntonic ta xch'unel ti Diose. Yu'un ti mi jech avo'ntonique, ta xavich'ic ti muc' ta matanale. ³⁶ Ti vo'oxuque tsc'an ti oyuc smuc'ul avo'ntonique, yo' jech ta xapasic ti c'usi oy ta yo'nton ti Diose. Ja' jech ta xataic umbi ti c'usi yalaj ti Diose. ³⁷ Yu'un jech ta xal ta sch'ul c'ope: Jutuc xa sc'an ta xtal ti Buch'u ta xtal ono'oxe, mu xa xjoc'tsaj.

³⁸ Ti buch'u lec ta xquile, ja' no'ox ti buch'u sjunul yo'nton xch'unojune, ja' ta xcuxi o. Yan ti buch'u ta xchibaj yo'ntone, mu xmuyubajuc co'nton yu'un, xi ti Diose. ³⁹ Yan ti vo'otique, ma'ucotic jech chac c'u cha'al ti buch'utic ti ta xchibaj yo'ntonique, yo' jech ta xtub ti sc'oplale. Ja' jechotic jech chac c'u cha'al ti buch'utic lec xch'unojique, yo' jech ta xcol ti sch'ulelique.

11

Ti jch'unojtice Diose

¹ Ti jech jch'unojtice ti Diose, jna'ojtice lec ti ta xquich'tic ti c'usi jmalaojtique. Ac'o mi mu xquiltic, pero jbel sc'oplal ta xc'ot ta pasel. ² Ti jmolmuc'totic ta vo'nee laj staic ti lec i'ilatic yu'un ti Diose, yu'un laj xch'unic.

³ Ti jech jch'unojtice ti Diose, jna'tic lec ti ja' no'ox ta sc'op stuc imeltsaj scotol ti c'usitic oy x'ayane. Ja' yu'un un, ti c'usi ta xquiltic avi li'e, jna'tic lec ti imeltsaj ta sventa ti c'usi mu xvina j ta q'uelele.

⁴ Ti jech xch'unoj Dios ti Abele, jech o xal un, más lec matanal laj yac'be ti Diose, ja' mu sta ti Caine. Jech o xal ti Abele lec i'ilat yu'un ti Diose. Lec itsacbat ti matanal ti laj yaq'ue. Jech o xal un, ac'o mi chamem xa ti Abele, staoj to yav ta xvinajesbat ti sc'oplal ti lec xch'unoje.

⁵ Ti jech xch'unoj Dios ti Enoque, jech o xal cuxul i'ic'at batel ta vinajel. Mu'yuc xa laj staic ta sa'el ti cristianoetique, ja' ti i'ic'at batel yu'un ti Diose. Yu'un ta xal ti ts'ibabil ta sch'ul c'ope ti c'alal mu'yuc to ta x'ic'at batel ti Enoque, lec i'ilat yu'un ti Diose. ⁶ Pero mu xu' lec ta x'ilat yu'un Dios ti buch'utic mu xch'unique. Yu'un ti buch'u ta xnopaj ta stojole, ta sc'an ti ta xch'un ti cuxul ti Diose. Ja' jech xtoc ti buch'u ta sa' ti Diose, ta sc'an ti ta xch'un ti ta x'ac'bat ti smotone.

⁷ Ti jech xch'unoj Dios ti Noee, jech o xal un, caj'albat yu'un Dios ti oy c'usi ta xc'ot ta pasel ti mu to yilojique. C'alal jech i'albate, laj xch'un, lic smeltsan ti barcoe, yo' jech ta spoj sbaic schi'uc ti yalab snich'nabe. Ti jech xch'unoj Dios ti Noee, jech o xal tey laj svinajesbe ti schi'iltaque ti oy ti smulique. Ja' jech xtoc laj sta ti lec i'ilat yu'un Dios ta sventa ti jech xch'unoje.

⁸ Ti jech xch'unoj Dios ti Abrahame, jech o xal ti c'alal i'ic'at yu'un ti Diose, laj xch'un. Jech o xal iloc' batel, yo' jech ta xbat ta banomil ti bu ta x'ac'bat ti srextomento yu'un ti Diose. Jech o xal laj yicta comel ti slumale ac'o mi mu sna' ti bu ta xbate. ⁹ Ti jech xch'unoj Dios ti Abrahame, jech o xal co'ol s'elan j'ech'el-be inaquí ta osil ti albil yu'un Dios ti ta x'ac'bate. Yu'un ta axibal na inaquí. Ja' jech laj spas xtoc ti Isaaque, ti Jacobe,

ti c'alal albilic ono'ox ti ta x'ac'batic ti osile. ¹⁰ Ja' jech laj spas ti Abrahame, yu'un smalaoj ti ch'ul jteclume ti ja' snopoj spasoj stuc ti Diose.

¹¹ Ja' jech xtoc ti Sarae, ti jech xch'unoj ti Diose, manchuc mi toj yayil xa, ti ech'em xa yorail ti ta x'alaje, pero i'ac'bat to yip ti c'ot ta me'ile. Jech o xal un, i'ayan to yol ta sventa ti laj xch'un ti ta xc'ot ta pasel ti c'usi yaloj ti Diose. ¹² Jech o xal un, manchuc mi ta xa stsuts batel ti sjabilal ti c'u sjalil cuxul ti Abrahame, pero i'ayan to ep snitilultac jech chac c'u cha'al ti c'analetique, ti yi' ta ti' nab ti mu atbajuque.

¹³ Scotolic ti cristianoetic taje, mu'yuc yich'oijic icham ilajic ti c'usi albilic yu'un Dios ti ta x'ac'batique. Pero ti jech xch'unojique, ta nom laj yilic ti c'usi ta x'ac'batique. Xmuyubajic xa laj sq'uelic batel. Jech o xal ti stuquique tey laj yalic ti ja' j'ech'el-beetic ti ech'ic li' ta banomile.

¹⁴ Yu'un ti buch'utic ti jech ta xalic taje, ja' ta xac' ta na'el ti ta to sa'ic batel ti bats'i slumalique.

¹⁵ Ati yu'unuc ja'uc oy ta yo'nton ti sbanomilic ti bu iloq'uic talele, jech o xal un, tey isutic batel ti jechuque. ¹⁶ Pero ti stuquique yu'un ta sc'an ta sta ya'iic ti slequil-lumalique, ja' ti vinajele, jech o xal ti Diose mu q'uexlaluc ta xa'i ti jech bisbil ta Dios yu'unique. Yu'un ti Diose laj xa smeltsanbe steclumalic.

¹⁷ Ti jech xch'unoj Dios ti Abrahame, laj yac' ta matanal ti snich'one c'alal iq'uelbat yo'nton yu'un ti Diose. Sjunul yo'nton laj yac' ta matanal ti jun no'ox snich'one, ¹⁸ ac'o mi albil yu'un Dios ti ta sventa Isaac ta x'ayan ep ti snitilultaque.

¹⁹ Jech laj spas ti Abrahame, ja' ti sna' lec ti oy

stsatsal ti Diose ti ta xcha'cuxes ti animaetique. Ti jech taje, xu' ta xcaltic ti cha'cuxiem xa laj xcha'ic' batel snich'on ti Abrahame.

²⁰ Ti jech xch'unoj Dios ti Isaaque, jech o xal un, laj yalbe ya'i ti Esaue, ti Jacobe ti ta sta sc'ac'alil ti ta x'ac'batic bendición yu'un ti Diose. ²¹ Ti jech xch'unoj Dios ti Jacobe, c'alal po'ot xa ta xchame, laj yalbe ya'i ti jujun snich'on ti Josee ti ta x'ac'batic bendición yu'un ti Diose. Tey sts'uyet xa ta svaxton ti Jacobe xmuyubaj no'ox ic'opoj ta stojol ti Diose. ²² Ti jech xch'unoj Dios ti Josee, c'alal po'ot xa ta xchame, laj yalbe ya'i ti schi'iltaque ti ta xc'ot sc'ac'alil ti ta xlog'uic batel ta Egipto banomile. Ja' jech xtoc laj yal mantal ti oy c'usi sc'an pasel yu'un ti sbaquilaque.

²³ Ti jech xch'unojic Dios stot sme' ti Moisesese, jech o xal un, mu'yuc ix'iic yu'un smantal ti ajvalile ti ta xich' milel ti ololetique. C'alal laj yilic ti c'upil sba ivoc' ti quereme, jech o xal laj snaq'uiic oxib u. ²⁴ Ti jech xch'unoj Dios ti Moisesese, ti c'alal vinic xae, mu sc'an ta xcom o ta squerem ol ti yantsil nich'on ti ajvalil tey ta Egiptoe. ²⁵ Yu'un ja' más lec laj ya'i ti co'ol ta xich' ilbajinel schi'uc ti schi'iltac ti t'ujbilic yu'un ti Diose. Yu'un ja' mu tsotsuc sc'oplal laj ya'i ti c'u sjalil xmuyubaj xa ta xac'be sba ti mulile. ²⁶ Yu'un ja' más sc'ulejal laj ya'i ti bajbil ta xc'ot ta sventa ti Cristoe. Yu'un ja' mu sta sc'oplal laj ya'i scotol sc'ulejal ti Egipto banomile, ja' ti spatoy yo'nton ti ta x'ac'bat smoton yu'un ti Diose. ²⁷ Ti jech xch'unoj Dios ti Moisesese, mi ja'uc juteb ix'i' yu'un ti ajvalil ti jech ta xcap sjol c'alal laj yicta comel ti Egipto banomile. Mu xicta sba ti c'usi

snopoj ti Moiseuse. Yu'un co'ol s'elan laj yil ti cuxul Dios ti mu xquiltique.

²⁸ Ti jech xch'unoj Dios ti Moiseuse, jech o xal un, laj sliques ti q'uin Colele. Laj yal mantal ti ac'o yich' bonel ta ch'ich' ti ti' naetique, yo' jech mu xmilbat ti sbanquial nich'nabtac ti j'israeletic yu'un ti ángele. ²⁹ Ti jech xch'unojic Dios ti j'israeletique, co'ol s'elan taquin banomil ijelavic batel ti ta Tsajal Nabe. C'alal jech laj spasic ox ti j'egipcio cristianoetique, tey ijic'avic scotolic ta nab.

³⁰ Ti jech xch'unojic Dios ti j'israeletique, jech o xal un, ilom ti smocal ti jteclum Jericoe c'alal laj sjoyobtaic ta xanobal ti vucub c'ac'ale. ³¹ Ja' jech xtoc ti jmulivajel ants Rahabe laj xch'un ti Diose. Jech o xal un, mu co'oluc icham schi'uc ti schi'iltac ti stoyoj sbaique. Yu'un laj xc'uxubin ti jpa'ivanej j'israeletique.

³² Ep to ti c'usi sc'an ta xcalboxuc ava'iique. Pero mu xloc' o ti c'ac'ale yo' jech ta xcalboxuc ava'iic sc'oplal ti Gedeone, ti Baraque, ti Sansone, ti Jeftee, ti Davide, ti Samuele, schi'uc ti j'alc'opetique. ³³ Ti jech xch'unojic Dios ti cristianoetic taje, jech o xal un, laj stsalic ti jteclumetique. Lec i'ech'ic ta ajvalil. Laj staic ti coltael yu'un ti Dios ti jech albilique. Altsaj ye ti jti'oval leonetic yu'unique. ³⁴ Oy jlom itub ti muc'tic c'oc' yu'unique. Colic ti ta xich'ic milel ta espadae. Ti buch'utic mu'yuc yipique itsatsubic. Oy bu ech'em xu' yu'unic ti pas letoe yo' jech laj stsalic ti yajcrontaique. ³⁵ Oy antsetic ti icha'cuxiic ti buch'u icham yu'unique.

Oy jlom xtoc chamic o yu'un ti ilbajinele, ja' ti mu'yuc laj xch'unic ta xcoltaatique. Yu'un ja' ta sc'an ta staic ti ta xcha'cuxiique. ³⁶ Oy yan xtoc laj yich'ic labanel. Laj yich'ic nucul. Laj yich'ic chuquel ta cadena. Laj yich'ic tiq'uel ta chuquel. ³⁷ Oy yan xtoc laj yich'ic milel ta ton. Laj yich'ic tuch'el ta sierra taq'uin. Oy jlom iq'uelbat yo'ntonic. Oy jlom laj yich'ic milel ta espada. Oy jlom yalel muyel yu'un ti svocolique. Oy jlom ja' no'ox smacoj sbaic ta nuculil chij schi'uc nuculil chivo. Abol sbaic. Nutsbilic. Ilbajinbilic. ³⁸ Ti j'ich'-vocoletic taje mu'yuc stu ta x'ilatic yu'un ti cristianoetique. Tey yalel muyelic ta xocol banomil, ta vitsetic, ta nail ch'enetic, ta lom ch'enetic. ³⁹ Ac'o mi laj staic scotolic ti lec x'ilatic yu'un ti Dios ta sventa ti xch'unojique, pero mu'yuc to yich'ojic ti c'usi albilic yu'un Dios ti ta x'ac'batique. ⁴⁰ Yu'un oy c'usi lec snopoj ti Dios ti ta spase. Yu'un oy ta yo'nton ti ac'o jtatic jmoj ti jlequilaltic schi'uquique.

12

Cac'tic batel jsatic ta stojol ti Jesuse

¹ Ti va'i s'elan ti joyol ta jpat ta jxocontic ti buch'utic laj yaq'uic ta ilel ti xch'unojic oe, jech o xal un, la' jiptic comel ti c'usi ta xismacotic ta bee, schi'uc xtoc ti mulil ta x'uninvan ya'ie. Ja' lec sjunuluc co'ntontic cac'tic persa ti anil ti quechel beotic batele. ² La' cac'tic batel jsatic ta stojol ti Jesuse. Yu'un tey ta xlic talel ta stojol ti ta jch'untic oe. Ja' jech xtoc, yu'un ja' ta sventa ta jtatic ti oy c'usi ta xquich'tique. Yu'un ja'

laj yich' svocol ta cruz. Ja' jech xtoc mu'yuc iq'uexav yu'un ti jech ichame, ja' ti sna'oj ono'ox lec c'alal mi ech' ti svocole, ta sta ti xmuyubaj xa ti yo'ntone. Jech o xal ibat chotluc ta sbats'i xocon ti Dios ti bu ta spas mantale.

³ Nopic me ti ep la yich' crontainel yu'un ti jsa'muliletic ti Jesuse. Jech o xal un, mu xalubtsajic, mu xachibajic. ⁴ Yu'un ti vo'oxuque mu to bu ta xalajic ta milel ta sventa stsalel ti mulile. ⁵ ¿Mi yu'un ich'ay xa ta avo'ntonic ti ta stojobtasoxuc ti Diose ti jech snich'naboxuque? Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'ope: Nich'on, mu me xabaj ti c'alal ta stsitsot ti Cajvaltique.

Mu me xachibaj yu'un ti c'alal ta stojobtasote.

⁶ Yu'un ti Cajvaltique ta stojobtas ti buch'u c'ux ta xa'ie.

Ja' jech xtoc ta stsits ti buch'u ta sbis ta snich'nabe,

xi ti ts'ibabile. ⁷ Cuchuc avu'unic ti tsitsele. Yu'un ta xa sbisoxuc ta snich'on ti Diose. ¿Mi oy nich'onil xana' ti mu xtsitsat yu'un ti stote?

⁸ Yan ti mi mu xastsitsoxuc ti Diose jech chac c'u cha'al ta stsits ti snich'nabique, yu'un yan nich'nabiloxuc. Ma'uc ti bats'i nich'nabiloxuque.

⁹ Ja' no'ox jech xtoc ti c'alal biq'uitotic toe, laj quich'tic tsitsel yu'un ti jtotic li' ta banomile. Pero tey laj quich'tic ta muc'. Ja' yu'un un, ¿mi ja' xa mu stac' jts'ictic ti tsitsel yu'un ti Ch'ul Diose, yo' jech ta jtatic ti jcuxlejaltique? ¹⁰ Yu'un ti jtotic ti li' ta banomile jayib no'ox c'ac'al laj stojobtasotic ti c'usi lec ta xilique. Ja'uc xa van ti c'u s'elan ta stsitsotic ti Diose, ja' jtunel, yo'

jech ta jtatic ti jlequilaltique jech chac c'u cha'al slequilal ti stuque. ¹¹ Melel, mi junuc oy buch'u lec ta xa'i ti c'alal yacal ta xich' ti tsitsele. Yu'un toj c'ux ta xca'itic. Pero ts'acal to un, ti buch'utic tuq'uibic ta sventa ti tsitsel laj yich'ique, ta staic ti xpatet yo'ntonique, ti lec ti scuxlejalique.

Xi'bal sba ti ta jbajtic sc'opojel ti Diose

¹² Ja' yu'un un, tsatsubuc yan velta ti avoc ac'obic ti lubtsajeme. ¹³ Tamic ti tuq'uil bee. Jech ti buch'u coxove ta xcol ti yacane. Mu xa yanticuc ta soc batel.

¹⁴ Aq'uic persa ti lecunebuc avo'ntonic yu'un scotol. Aq'uic ta q'uelel ti lec acuxlejalique. Yu'un ti buch'u mu'yuc slequilalique, mu xilbeic sat ti Cajvaltique. ¹⁵ Bijanic me yo' jech mu'yuc buch'u junucal avu'unic ti ta xicta comel ti coltael ti ta x'ac'bat yu'un ti Diose. Ja' jech xtoc, bijanic me yo' jech mu'yuc buch'u junucal avu'unic ti chopol ti yo'nton ti ta soquesvane jech chac c'u cha'al ti veneno momol ti ta xmilvane. ¹⁶ Mu me buch'u junucal avu'unic ti ta xmulivaje. Ja' jech xtoc, mu me sbaj ti c'usitic ja' yu'un ti Diose jech chac c'u cha'al laj spas ti Esaue, ti ta jun no'ox sets' ve'lil laj sjel ti oy c'usi ta x'ac'bat ti jech banquilal nich'onile. ¹⁷ Ti vo'oxuque xana'ic lec sc'oplal ti Esaue. Manchuc mi ta to sc'an ya'i ti bendición ti ta x'ac'bat yu'un ti stote, pero mu'yuc xa x'ich'at ta muc'. Manchuc mi ep i'oc', pero mu xa c'usi laj yut ta sjel ti jech laj spase.

¹⁸ Ti vo'oxuque mu xa jechuc lanopajic batel ta vits' ti stac' q'uelele jech chac c'u cha'al laj yilic ti j'israeletique, ti bu ta xtil ti c'oq'ue, ti bu ic'unek

ta jmeque, ti bu xjumet ti iq'ue, ti bu xc'avlajet ti cha'uque. ¹⁹ Mi ja'uc laj ava'iic yech'omal snuc' ti oq'uese, ti sc'opojel Dios ti c'alal ic'oponatic ti j'israeletique. Yu'un ti buch'utic laj ya'iic ti sc'opojel Diose, laj sc'anic vocol ti mu xa xc'oponatic mase. ²⁰ Ti jech taje, ja' ti mu xa xcuch yu'unic ti mantal ti ta x'albatique: "Ti buch'u chbat va'luc ta yoc vits'e, ta xich' milel ta ton, mi ta lanza, ac'o mi animaletic xtoc", x'utatic. ²¹ Yu'un toj xi'bal sba ti c'usi laj yilique. Jech o xal jech laj yal ti Moisesse: "Xinicnun xa ta xi'el ta xca'i ec", xi.

²² Ja'uc ti vo'oxuque lanopajic batel ta vits' Sión ti ja' steclumal ti cuxul Diose, ja' ti Jerusalén ti oy ta vinajel xcaltique. Ja' jech xtoc lanopajic batel ti bu oy ep ta mil ti ángeletique. ²³ Yu'un tey tsobolic ta smuyubtaic ti Diose. Ja' jech xtoc lanopajic ta stojol ti jch'unolajeletic ti ja' snich'nabtac ti Diose ti tey tsacal ti sbiic ta vinajele. Lanopajic ta stojol ti Dios ti ja' Juez yu'un scotole. Lanopic ta stojol xtoc sch'ulelic ti lequil viniquetic ti ja' lecubtashilic xa yu'un ti Diose. ²⁴ Ja' jech xtoc lanopajic xa ta stojol ti Jesuse, ti ja' j'et'esejc'op yu'un ti ach' tratee. Lanopajic xa ta stojol sch'ich'el Jesús ti laj smale, ti oy c'usi lec ta xac' jna'tique, ti ja' mu sta sch'ich'el ti Abele.

²⁵ Jech o xal un, bijanic me, mu me xabajic ti Buch'u ta xisc'oponotique. Yu'un mu'yuc xcolic ti buch'utic laj sbajic ti bijubtasel yu'un ti buch'u ic'opoj ta sventa Dios li' ta banomile. Ja'uc xa van ti vo'otique, mu xijcolotic ti mi ta jbajtic ti Buch'u ta xisbijubtasotic ti xlic talel ta vinajele.

²⁶ Yu'un ti c'alal ic'opoj ti Dios ta vo'nee, inic ti banomile. Pero avi tana un, jech ta xal: "Yan to velta ta jniques ti banomile. Pero ma'uc xa no'ox ti banomile, ta jniques schi'uc ti vinajele", xi. ²⁷ Ti c'alal ta xal jun velta más ti xie, ja' ta xac' ta na'el ti ta sq'uej batel ti Diose ti c'usitic stac' niquesel ta xile. Ja' no'ox ta xcom ti c'usi mu stac' niquesele. ²⁸ Ti ventainel yu'un ti Dios ti yac'ojbotique, mu stac' niquesel. Jech o xal un, colavalcutic yu'un ti jech taje. La' me quich'tic ta muc' ti Diose. La' jnijan jbatic ta yoc ta sc'ob, ja' ti más lec ta xile. ²⁹ Yu'un ti Dios cu'untique ja' c'oc' ti stuque, ti ta slilin ti c'usi mu xtun ta xile.

13

Ti c'usi lec ta xa'i ti Diose

¹ Mu me xavictaic ti c'ux ta xava'i aba'iic ta jujun tale, yu'un avermano abaic. ² Mu me xach'ay ta avo'ntonic ta xc'uxubinel ti buch'utic ta xc'ot ta anaïque. Yu'un oy bu jech ic'ot ta pasel ti ja' ángeletic ti laj yiq'uic ochel ta yut snaïque. Ja' no'ox ti mu'yuc laj sna'ic buch'ue.

³ Mu me xach'ay ta avo'ntonic ti jchuquele-tique. Co'oluc me s'elan xava'iic ti tey tiq'uilo-xuc ta chuquel schi'uque. Nopo lec ava'iic ti buch'u ta xich' ti svocolique. Yu'un ti vo'oxuque oy abec'talic. Xu' ta xich' svocol ti abec'talic eque.

⁴ Scotolic ac'o yich'ic ta muc' ti c'u s'elan ti nupul ts'acalique. Mu me xamulivajic. Yu'un ti buch'u ta xmulivajique ta xchapanat yu'un ti Diose.

⁵ Mu me xc'upij avo'ntonic yu'un ti taq'uine. Junuc me avo'ntonic schi'uc ti c'usi x'ayan avu'unique. Yu'un jech yaloj ti Diose: “Mi ja'uc ta jipot ta jtenot comel”, xi. ⁶ Jech o xal un, xu' ta xcaltic jech chac c'u cha'al li'e:

Ti Cajvaltique ja' Cajcoltavanej.

Mi oy c'usi ta xispasbun ya'i ti jun vinique, mu xixi' yu'un,

chicutic.

⁷ Mu me xach'ay ta avo'ntonic ti buch'utic laj xchanubtasoxuque, ti ja' laj yalboxuc ava'iic ti sc'op Diose. Nopic lec c'u s'elan ti scuxlejal i'ech'ique. Chanbeic ti c'u s'elan xch'unojique.

⁸ Yu'un ti Jesucristoe staoj yav yo'nton ti c'u s'elan voljee, avi tana li'e, ti sbatel osile. ⁹ Mu me xavac' abaic ta chanubtasel yu'un yan c'opetic ti yan o ta a'yiele. Ja' lec, ac'o stsatsubtas avo'ntonic yu'un sc'uxul yo'nton ti Diose. Ja' altic ti ta xach'unic chanubtasel yu'un sc'oplal ti ve'liletique. Yu'un ti buch'u jech ta xch'un taje, mu'yuc c'usi ta staic yu'un. ¹⁰ Yu'un ti vo'otique oy xa yan stojol jmultic ti mu ja'uc xu' ta slajesic ti paleetic ti abtejic ta templo ta vo'nee. ¹¹ Yu'un ti banquial pale yu'un ti j'israeletique ta xich' ochel sch'ich'el ti animaletic ti ta ch'ul cuarto, ti ja' matanal yo' jech ta xch'ay ti mulile. Yan ti sbec'tal ti animaletic ta xich' chiq'uel ta sti'il ti bu nacalique. ¹² Ja' jech ti Jesuse tey bat yich' milel ta sti'il jteclum, yo' jech ta slecubtas ti cristianoetic ta sventa ti sch'ich'el stuque. ¹³ Jech o xal un, jts'aclitic batel ta sti'il jteclum ti Jesuse. Quich'tic labanel jech chac c'u cha'al laj yich' ti stuque. ¹⁴ Yu'un li' ta sba banomile mu'yuc

jteclumaltic ti ta xjalij oe. Yu'un ja' ta jsa'tic batel ti jteclumaltic ti ta to xtale. ¹⁵ Ja' yu'un un, ac'o calbetic slequial ti Diose ta sventa ti Jesucristoe. Ti jech ta xcalbetic slequial ti Diose, ja' jech matanal ta sc'an ti ta xcac'betic ti Diose. Jech o xal un, loc'uc ta quetic ti yan yutsilal ti Diose. ¹⁶ Mu me xach'ay ta avo'ntonic ta spasel ti c'usi leque. Coltao abaic ta jujun tal yu'un ti c'usi x'ayan avu'unique. Yu'un ti jech taje, ja' matanal ti lec ta xa'i ti Diose.

¹⁷ Ch'unbeic ti c'u s'elan ta xasbijubtasoxuc ti jchanubtasvanej avu'unique. Co'oluc avo'ntonic schi'uc. Yu'un ti stuquique ja' ta xchabiboxuc ti ach'ulelique, ja' ti sna'ic lec ti ta x'ich'bat yeic yu'un ti Diose. Ti mi jech ta xapasique, lec ta xbat ti yabtelique. Yan ti mi mu jechuc ta xapasique, ta xavaq'uic ta at o'nton. Mu'yuc c'usi lec ta xataic.

¹⁸ Taic me ta c'oponel ti Dios ta jtojolcutique. Yu'un ta xca'icutic ti mu'yuc c'usi ta xal ti co'ntoncutique. Yu'un ta jc'an ta jpascutic scotol ti c'usi leque. ¹⁹ Ja' jech xtoc ta jc'an ti ta xac'oponic ti Dios ta jtojole yo' jech ta xisut talel, xtal jq'ueloxuc ta ora.

Ti bendicione schi'uc ti slajeb chabanuque

²⁰ Ti j'ac'-jun-o'ntonal Diose laj xcha'cuxes ti Cajvaltice Jesucristoe, ja' ti banquial jq'uelchije, ti ja' ta sventa sch'ich'el ti ic'ot ta pasel ti ach' trate sbatel osile. ²¹ Ti Diose taje, ac'o slecubtasoxuc yo' jech lec scotol ti c'usi ta xapasique, yo' jech ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti yo'ntone. Ja' jech xtoc, ac'o spas ta jtojoltic ti c'usi lec ta xa'i stuc

ta sventa ti Jesucristoe. Ich'biluc ta muc' sbatel osil ti Jesucristoe. Jechuc.

²² Quermanotac, ta jc'anboxuc vocol ti ts'icbeicun ti c'u s'elan laj jbijubtasoxuc jbel cha'bel li' ta jcartae. ²³ Ta xcalboxuc ava'iic ti loc' xa ta chuquel ti quermanotic Timoteoe. Ti mi tal no'ox ta orae, tey ta jchi'in talem ti c'alal xtal jq'ueloxuque.

²⁴ Chabanuc xavalbe ya'i ti buch'utic ta xaschanubtasoxuque schi'uc scotol ti quermanotic ti xch'unojique. Chabanuc xayalbeic ti jch'unolajeletic ti li' oyic ta Italiae.

²⁵ Ac'o yac'boxuc bendición ti Dios acotolique. Jechuc.

**TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI
JESUCRISTOE**
**The New Testament in the Chamula dialect of the
Tzotzil language of Mexico**
**El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el
tzotzil de Chamula**

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3